

Stichting Paddepoel Energiek

1

Jaarverslag 2019

(Naast dit inhoudelijk jaarverslag is ook een jaarrekening opgesteld)

Voorwoord

2019 was voor Paddepoel Energiek een enerverend jaar. Allereerst hadden onze energiecoaches het druk met bezoeken aan huishoudens in Paddepoel voor het geven van advies. Wat we daarvan hebben geleerd is dat mensen vaak in onzekerheid verkeren over de toekomst van hun energievoorziening. Prima dat we van het gas af moeten, maar wat komt ervoor in de plaats? Moeten we nog even wachten met het vervangen van de bijna afgeschreven gasketel, of is dat toch niet efficiënt? Dit soort vragen proberen onze energiecoaches Henk, Simon en Piet zo goed mogelijk te beantwoorden en we merken dat mensen het op prijs stellen. Het advies is onafhankelijk en houdt rekening met de middelen en mogelijkheden die mensen hebben.

Daarnaast was 2019 het jaar waarin binnen 050 Buurtwarmte hard werd gewerkt aan een plan voor een buurtwarmtenet in Paddepoel-Noord, als model voor andere wijken in de stad. Paddepoel Energiek is als mede-initiatiefnemer van het project (samen met Grunneger Power) nauw betrokken bij het plan, dat in november werd gepresenteerd aan bewoners. Het uitgangspunt is dat bewoners er qua kosten en comfort niet op achteruit gaan, en het plan toont een slimme aanpak om dit te realiseren. Tijdens de volgende fase, gesteund door de positieve reacties van bewoners, zal het gepresenteerde plan in detail moeten worden uitgewerkt. Paddepoel Energiek zal zich inzetten om het plan uit te leggen aan bewoners en hoe huishoudens zich zo goed mogelijk kunnen voorbereiden op een warmtenet, bijvoorbeeld via isolatiemaatregelen.

Tot slot besloot een aantal medewerkers van Paddepoel Energiek tot de oprichting van de Energiewerkplaats Paddepoel. Samen streven we na dat voor het bevorderen van duurzame energie de stem van de bewoners niet alleen gehoord moet worden, maar centraal moet staan. Paddepoel Energiek zal dat in 2020 vooral doen via energiecoaching bij huishoudens en begeleiding en opleiding van nieuwe energiecoaches. Daarnaast zetten we ons in voor verschillende vormen van duurzame energie, zoals een wijkwindmolenpark.

We danken de bewoners, de Gemeente Groningen, de Provincie Groningen en onze partners voor het in ons gestelde vertrouwen.

Groningen, 1 maart 2020

Wytze van der Gaast, secretaris

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
1. Inleiding	4
2. Project Kiergluren	4
3. Energiecoaches	6
4. Energiespreekuur	7
5. Making city	8
6. 050 Buurtwarmte	9
7. Wijkwindmolens	10
8. Inzet medewerkers Paddepoel Energiek 2019	11
9. Algemene informatie	11

1. Inleiding

In dit document doet Paddepoel Energiek verslag van de werkzaamheden verricht in 2019. Het verslag geeft per project het doel aan en met welke activiteiten dit is bereikt. De projecten passen ruwweg in drie categorieën. In de eerste categorie vallen de projecten gericht op het adviseren van bewoners over energiebesparing, zoals Kiergluren en Energiecoaching. De tweede categorie betreft deelnames in lopende programma's zoals 050 Buurtwarmte en Making City. Ten derde werkt Paddepoel Energiek aan een initiatief om wijkwindmolens te plaatsen nabij Paddepoel.

Om deze projecten mogelijk te maken onderhoudt Paddepoel Energiek regelmatig contact met de Provincie, de Gemeente Groningen en de Gemeente Westerkwartier (voorheen Zuidhorn), evenals met organisaties als Grunneger Power. Van de Provincie kregen we de middelen om het project Kiergluren uit te voeren (zie verderop in dit verslag voor een inhoudelijke beschrijving van het project). Ook was er de gelegenheid om in contact met andere provinciale projecten informatie uit te wisselen.

Met de Gemeente Groningen is in 2019 een aantal gesprekken gevoerd over samenwerking met Paddepoel Energiek, met name over hoe onze lessen en ervaringen kunnen worden gebruikt in andere wijken. Dit kan bijvoorbeeld via het project 050 Buurtwarmte, dat een model oplevert dat als voorbeeld kan dienen voor andere wijken.

Voor verdere informatie verwijzen we naar onze website www.PaddepoelEnergiek.nl; voor vragen over ons werk en voor gericht energie-advies schrijft u naar: info@paddepoelenergiek.nl

2. Project Kiergluren

Doel

De doelstelling van Paddepoel Energiek is om bewoners van Paddepoel te helpen bij het nemen van verstandige beslissingen over duurzame energiemaatregelen. Onze energiecoaches zijn opgeleid om bij bewoners thuis een scan te maken van het huis, om zo een beeld te geven van waar in het huis warmtelekken zijn, dat wil zeggen, plekken die niet goed zijn geïsoleerd en zo warmte laten ontsnappen. Vaak blijkt in de praktijk dat met betrekkelijk eenvoudige maatregelen veel warmte binnen kan worden gehouden. Mochten bewoners een energiebesparende maatregel willen doorvoeren waarvoor een specialist nodig is, dan kan Paddepoel Energiek daarbij helpen, inclusief het doorspreken van de offerte.

Periode

Het project is uitgevoerd in het eerste half jaar van 2019.

Deskundigheid

Om de energiecoaches te leren werken met warmtecamera's is deskundigheid ingehuurd bij de firma DUMA Milieu. Daarnaast heeft een medewerker van de firma Ellen een demonstratie gegeven van de vele mogelijkheden met materialen om weglekken van energie te voorkomen.

Bijeenkomsten

Op 12 maart en 26 maart 2019 zijn er bijeenkomsten georganiseerd in de Plutozaal aan de Plutolaan in de wijk Paddepoel. Deze werden bezocht door personen van 27 adressen. Bovengenoemde deskundigen hebben informatie gegeven over het meten van warmte en het gebruik van kiermateriaal.

Bezoeken

Naar aanleiding van het bezoek aan een informatiebijeenkomst en een oproep in wijkkrant *Nummer 1* is een dertigtal adressen bezocht door onze energiecoaches. Per adres zijn warmtemetingen verricht en is een rapport opgesteld met aanbevelingen om warmteverlies zo veel mogelijk te voorkomen.

Adviezen

De adviezen betreffen vooral maatregelen tegen het weglekken van warmte en indien nodig adviezen over de staat van isolatie van de woning en de toegepaste glassoorten. Daarnaast zijn praktische tips gegeven.

Realisatie en besparing

Van elk bezoek is een rapport gemaakt met aanbevelingen. Op dit moment hebben we nog niet in beeld op welke wijze en mate de aanbevelingen zijn opgevolgd. Daarom is er ook nog geen inzicht in de besparing. Willen we meer inzicht in realisatie en besparing krijgen dan zullen we de deelnemers aan dit project na een volledig jaar moeten vragen welke maatregelen ze op basis van het rapport hebben genomen en welke gasbesparingen ze hebben kunnen realiseren. Dit kan in de vorm van een gepersonaliseerde vragenlijst.

Financiën

Het volgende bedrag is gedeclareerd en betaald door de Provincie.

5

Uitgaven		Inkomsten	
inhuur deskundigheid	€ 725	Ontvangen van Provincie	€ 7.000
declaratie uren	€ 3.700		
vrijwilligersvergoeding	€ 800		
materiaal (camera)	€ 560		
bijeenkomsten	€ 100		
advertenties wijkkrant	€ 850		
communicatie	€ 270		
totaal	€ 7.005		€ 7.000

3. Energiecoaches

Doel

Het adviseren van bewoners van Paddepoel in het nemen van energiebesparende en isolatiemaatregelen, en ook over aanschaf van zonnepanelen. Bewoners van Paddepoel kunnen hiertoe een verzoek indienen via de email: info@paddepoelenergiek.nl. Vervolgens komt een energiecoach langs voor een advies.

Energiecoaches van Paddepoel Energiek verzorgen PowerPointpresentaties over mogelijke technieken voor besparingsmogelijkheden, identificeren van maatregelen en voeren van gesprekken met bewoners.

Naast de reguliere energiecoaching ondersteunen medewerkers van Paddepoel Energiek in Selwerd een initiatief om personen, via een participatiebaan, op te leiden tot energiecoach. Hierdoor kunnen andere wijken leren van onze ervaringen.

Resultaten

In cijfers, zag het werk van de energiecoaches er als volgt uit:

- 65 aanmeldingen van bewoners voor energiecoaching,
- 60 fysieke bezoeken als resultaat hiervan (andere aanmelding konden online worden afgehandeld),
- Er werden 34 rapportages opgesteld m.b.v. een warmtescan,
- Bij 15 aanvragen werd advies gegeven m.b.t. zonnepanelen, waarvan 10 zijn uitgevoerd,
- Bij 16 aanvragen ging het om advies over isolatie van de woning, waarvan de helft is uitgevoerd,
- Het aantal uren energiecoaching bedroeg: 478 (declarabel en niet-declarabel, zie verderop in dit verslag)

Op verzoek van de buurtregisseur Selwerd biedt Paddepoel Energiek hulp aan buurwijk Selwerd in het opleiden van mensen uit de wijk tot energiecoach. De looptijd van het project is twee jaar. De vier deelnemers krijgen een sociale training vanuit Wijkbedrijf Selwerd; Simon Boven van Paddepoel Energiek verzorgt een technische instructie. Het Wijkbedrijf is verantwoordelijk voor het project en verzorgt ook werving en communicatie.

Financiën

Het project van opleiden van energiecoaches via participatiebanen wordt gefinancierd via het Wijkbedrijf Selwerd. De reguliere energiecoaching in Paddepoel werd in 2019 uit de eigen reserves betaald.

4. Energiespreekuur

In 2019 vond het energiespreekuur wekelijks plaats op donderdagavond van 19.00 tot 21.00 uur, behalve in de weken van de zomervakantie. Het spreekuur vindt plaats in het Winkelcentrum Paddepoel, in de ruimte van WIJS, een project van studenten voor de wijk. De ruimte bevindt zich in de aanloop naar AH in het winkelcentrum. Een groot bord buiten de deur geeft de locatie aan. Het spreekuur werd verzorgd door Adrie Kuik. Vanaf 1 november nam Piet Hazekamp het over. Enerzijds komen er bezoekers die in het algemeen informatie willen hebben over energie(verbruik) in woningen. Anderzijds zijn er gerichte vragen over het aanschaffen van zonnepanelen, vormen van isolatie en isolerend glas. Waar bezoekers te kennen geven dat ze graag bezoek willen hebben van de energiecoaches, wordt een interesseformulier opgemaakt met gegevens van de aanvrager en de onderwerpen waar informatie over gewenst is. Hierna nemen de energiecoaches contact met de aanvrager op.

Financiën

Er werden in 2019 geen declarabele uren vanuit Paddepoel Energiek aan het project gewerkt.

5. Making city

Achtergrond

Making City is een EU-project waarin de steden Groningen en Oulu (Finland) meedoen om wijken te creëren waar meer energie wordt opgewekt dan verbruikt. Deze wijken kunnen als voorbeeld dienen voor zes steden in Europa. Het project heeft een looptijd van vijf jaar.

Het project is in Paddepoel eind december 2018 gestart. In eerste instantie was het de bedoeling om het project onder te brengen bij 050 Buurtwarmte, maar daar was het destijds nog te vroeg voor.

Het Groningse deel van het project wordt geleid door Grunneger Power, dat partner is in het projectconsortium. De betrokkenheid van Paddepoel Energiek betreft met name het onderdeel van de bewonersparticipatie. Van daaruit speelt PE nu ook een rol bij het adviseren rondom de technische mogelijkheden en realisatie van het project.

Doelstelling

Voor het project worden drie standaardtype huizen in de wijk Paddepoel verduurzaamd met innovatieve maatregelen om samen met de flats en huizen tot een energiepositieve wijk te komen (d.w.z. er wordt meer energie opgewekt in en om de huizen dan verbruikt). Dit wordt gerealiseerd door een combinatie van nieuwe en conventionele duurzaamheidsmaatregelen die op een innovatieve wijze aan elkaar worden gehaakt.

Op de communicatie rondom het project kwamen veel positieve reacties; het leidde tot 19 aanvragen om 'proefwoning' in het project te worden. Uit deze groep is inmiddels een selectie gemaakt en met drie adressen worden nu stappen gezet om na inventariseren van de mogelijkheden ook te komen tot realisatie van de maatregelen.

Hiermee streeft het project naar twee doelen:

1. Informeren van bewoners en hen motiveren in het nemen van duurzaamheidsmaatregelen, en
2. Het toepassen van slimme combinaties van bestaande en nieuwe technieken voor 'energiepositieve' woningen.

Het streven is dat het project een olievlekwerking krijgt, zodat dit project een aanzet kan zijn voor andere huishoudens om te verduurzamen.

Selectie van de demohuizen

Tot 15 juli 2019 hadden kandidaten de mogelijkheid om zich aan te melden. De binnengekomen aanvragen zijn geanonimiseerd. In samenwerking met de partners in het consortium heeft het team een voorselectie van zes huizen gemaakt op basis van objectieve criteria gebaseerd op de eisen van het project. Deze huishoudens zijn bezocht door het demohuizen-team en met hen zijn de technische mogelijkheden besproken. Hierna zijn drie uiteindelijke demohuizen geselecteerd.

Er zijn nog verschillende vragen die opgelost moeten worden, zoals wat financieel haalbaar en betaalbaar is voor bewoners en welke prikkels hiervoor nodig zijn.

Ook de afspraken rondom de technische realisatie moeten nog verder uitgewerkt worden, zoals over de technische mogelijkheden, de apparatuur en de verantwoordelijkheid voor de gerealiseerde oplossingen.

Financiën

Er werden in 2019 geen declarabele uren vanuit Paddepoel Energiek aan het project gewerkt.

6. 050 Buurtwarmte

Als mede-initiatiefnemer van het project 050 Buurtwarmte heeft Paddepoel Energiek een bestuursfunctie en adviseert het bij de stappen richting een plan voor een buurtwarmtenetwerk. Dit plan is in november 2019 gepresenteerd aan bewoners tijdens een bijeenkomst in de Bisschop Bekkersschool. Met deze betrokkenheid spreekt Paddepoel Energiek nadrukkelijk een woord mee in het organiseren van het toekomstige energieaanbod voor onze bewoners.

Aanleiding

050 Buurtwarmte is een initiatief van Grunneger Power en Paddepoel Energiek om te komen tot een oplossing voor Paddepoel-Noord met het oog op een aardgasvrije toekomst. Het project heeft vanaf het begin, 2018, een participatieve aanpak voorgestaan met actieve betrokkenheid van bewoners. Ten eerste is een aantal Paddepoelers actief lid van het projectteam. Ten tweede is onder bewoners een uitvoerige enquête gehouden over voorkeuren voor een duurzame warmte-oplossing. Ten derde zijn bewonersbijeenkomsten georganiseerd.

(Voorlopig) resultaat

In 2019 werd een voorlopig plan gepresenteerd aan bewoners dat stoelt op een wijkenergiebedrijf dat via een coöperatie in beheer is van de bewoners. Warmte wordt onttrokken aan de grond en, via aquathermie, aan het oppervlaktewater van het Reitdiep. V.w.b. kosten is het uitgangspunt dat bewoners niet meer zullen betalen dan wat men betaalt/zou hebben betaald voor aardgas (voor verwarming). Bewoners hebben via steunbetuiging overwegend positief gereageerd op het plan.

Vooruitzicht

In 2020 zal het voorlopige plan verder worden uitgewerkt, zowel technisch, financieel als juridisch. Paddepoel Energiek zal hierbij actief betrokken blijven op de volgende fronten:

- Informeren bewoners over 050 Buurtwarmte, via advertenties in *Nummer 1*, buurtbijeenkomsten en de website.
- Adviseren over maatregelen, via de energiecoaches, om energie te besparen in de eigen woningen.

Financiën

Er werden in 2019 geen declarabele uren vanuit Paddepoel Energiek aan het project gewerkt.

7. Wijkwindmolens

Met de gemeente Westerkwartier is functioneel contact geweest met betrekking tot de omgevingsvergunning voor de drie windmolens. De vertraging bij de vergunningverlening (normaal staat hier een half jaar voor, maar het werd nu bijna twee jaar) is (vermoedelijk) terug te voeren naar de herindeling die begin 2019 tot uitvoering kwam en de pensionering van de behandelende ambtenaar.

Het project wijkwindmolen heeft helaas in het verslagjaar weinig activiteiten laten zien. Het traject voor het verkrijgen van een omgevingsvergunning voor het plaatsen van drie EAZ-twaalf molens, gestart in maart 2018, kwam in januari 2020 tot een einde met de vergunningverlening. Met Grunneger Power, het instituut waarmee we dit project gestart zijn, is gerekend aan een sluitende en haalbare business case. Het werd helemaal lastig om het gerealiseerd te krijgen toen bleek dat de prijzen van de molens intussen waren verhoogd van € 42.000 naar € 53.000. Ondertussen heeft Grunneger Power het project als trekker overgenomen. Hun oordeel is dat het project alleen kans van slagen heeft als een onrendabele top van 20 tot 30 duizend euro door de overheden wordt bijgepast. Er zal nu overleg plaatsvinden met de provincie als verstreker van de projectsubsidie.

Financiën

Er werden in 2019 geen declarabele uren vanuit Paddepoel Energiek aan het project gewerkt.

8. Inzet medewerkers Paddepoel Energiek 2019

Samenvatting

Declarabele uren	Uren
Projecten, incl. coaching en advies	169
Bestuur	54
Excursies, team building, cursus, etc.	49
Advertenties	16
Totaal	288

Niet-declarabele uren	Uren
Projecten, incl. coaching en advies	309
Bestuur	474
Overleg derden	215
Administratie en financiën	160
Excursies, team building, cursus, etc.	50
Totaal	1.208

11

9. Algemene informatie

Paddepoel Energiek bestaat uit:

Bestuur:

- Piet Hazekamp (voorzitter)
- Elbert van Remmerden (penningmeester)
- Wytze van der Gaast (secretaris)
- Simon Boven
- Luuk Buit (i.v.m. verhuizing gestopt per 31 december 2019)

Energiecoaches:

- Simon Boven
- Henk Wolters
- Piet Hazekamp

Spreekuur:

- Adrie Kuik (tot 1 november 2019)
- Piet Hazekamp

Website Paddepoelenergiek.nl en Facebook.com:

- Frederik Boven